No. 1054 — Zaterdag 5 Maart 1904. — 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 4 Maart

DE NIEUWE BEGROOTING.

De *Memorie van Toelichting* brengt ons vele en blijde verrassingen. Of echter alles goud is, wat er blinkt? 't Is niet zoo gemakkelijk de juiste waarde dier talrijke cijfers te ontcijferen.

Om niet in herhaling te vervallen, zullen wij ons thans bepalen den algemeenen indruk over de begrooting weer te geven, en later eenige bijzondere punten in afzonderlijke hoofdstukken bespreken.

Wij, nu, zijn bevreesd, dat de raming der inkomsten TE voorzichtig is geschied, ten nadeele van Curaçao.

Of men de inkomsten te hoog, of te laag taxeert, dunkt ons vrijwel hetzelfde; in beide gevallen is de raming *niet juist*. *Zuivere* raming is ondoenlijk, dit begrijpen wij; maar het kan toch wel zooveel mogelijk *benaderend* geschieden. Als de raming te hoog gaat, is Holland de dupe en moet meer betalen dan was toegestaan. Bij te lage opgave, wordt echter onze noodlijdende kolonie het slachtoffer. Wat is nu het slimste? Moeten wij nog noodlijdender worden afgeschilderd, dan we al zijn? Mag er meer gevraagd worden dan we behoeven? Zal onze waarde daar door niet dalen en Hollands oordeel over ons telkens minder gunstig worden?

Beter te veel dan te weinig gevraagd. — Goed. Maar toch niet meer dan een ton gouds te veel.

En dit verwachten wij weer van een begrooting met de *meeste omzichtigheid* opgemaakt, zoodat *het uitzicht op eene betere uitkomst in geenen deele is uitgesloten.*

Reeds wordt er verklaard, dat de ramingen zoodanig gesteld zijn, *dat de te verwachten uitkomst gunstig zal blijken te wezen.*

Dat er in dit opzicht wel eenige aanleiding tot optimistische verwachtingen mag bestaan, zal wel niet zijn te ontkennen.

Welnu, dit alles is ons een bewijs, dat de raming al te vleiend is en volstrekt niet reëel, de inkomsten zijn *te laag* geraamd en bijgevolg, zal 's Rijks subsidie weer *te hoog* wezen.

Indien het mogelijk is, zagen wij dit in het belang onzer kolonie, vermeden.

Wij behoeven de gewisselde stukken van den Kolonialen Raad bij de laatste begrootingen maar na te gaan om ons te overtuigen van de neergedrukte stemming in de kolonie ter wille dezer steeds aangroeiende subsidie. Sommige maatregelen worden op zich zelve goed gekeurd, maar uit vrees voor het opdrijven der subsidie toch verworpen. En die subsidie zou zoo hoog niet wezen, als er wat minder met *de meeste, omzichtigheid werd* geraamd en nu laten wij de verschillende artikelen nog buiten bespreking. De *gewone* voorzorgen zullen toch wel voldoende wezen om Holland te vrijwaren voor groote tegenvallers. Daar zijn vaste posten, die niet verlaagd behoeven te worden, buitengewone omstandigheden, die zoo goed als zeker zullen inwerken, men kan daar der halve gerust minstens *eenige* rekening mede houden, de jaren achtereen *toevallige* vermeerderingen ook voor het volgend jaar benaderen.

Onze toestand zal daardoor zuiverder worden geteekend, onze waarde stijgen, de energie, de hoop op betere tijden toenemen.

Doch, men zal ons voldoende begrepen hebben.

Volgt nu, dat gedeelte van de Memorie van Toelichting, dat onze bovenstaande woorden wettigt.

„Als totaal opbrengst der middelen is eene som van f 497, 490.71 geraamd.

In het begrootingsontwerp is echter geene rekening gehouden kunnen worden met de opbrengst van de door den Raad goedgekeurde inkomstenbelasting, daar de betrekkelijke verordening bij de samenstelling van de begrooting nog niet was afgekondigd. Daar deze afkondiging echter nog op zoodanig tijdstip zal kunnen geschieden, dat dit middel in het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting, dat aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal worden aangeboden, zal kunnen worden opgenomen, zoo mag er op worden gerekend, dat het medegedeelde cijfer der ontvangsten eene verhooging van ongeveer f 18,000— zal ondergaan.

Voor zoover eene raming uitvoerbaar is, schijnt toch op eene ontvangst van minstens het evengenoemd bedrag uit de inkomstenbelasting te mogen worden gerekend.

Het eindcijfer der ontvangsten zal dan worden gesteld op f 515,490.71
Daar de uitgaven op „ 810,316.40
worden begroot, beloopt
het nadeelig verschil...... f 294,825.69
of........................ „ 2,805,01
minder dan voor 1904 geraamd, voor welk jaar het op f 297,630.70 werd becijferd.

Bij de ramingen, zoo van uitgaven als van ontvangsten, is met de meeste omzichtigheid te werk gegaan: waar buitengewone invloeden zich in den loop van 1903 op de inkomsten hebben doen gevoelen, is daarmede steeds rekening gehouden zoodat de kansen op teleurstellende uitkomsten tot een minimum zijn teruggebracht. Zou dus vrij zeker kunnen worden verklaard, dat het cijfer, aanwijzend het nadeelig verschil tusschen uitgaven en ontvangsten, niet zal worden overschreden,-anderzijds is het uitzicht op eene betere uitkomst in geenen deele uitgesloten.

Dat er in dit opzicht wel eenige aanleiding tot optimistische verwachtingen mag bestaan, zal wel niet zijn te ontkennen wanneer men de over 1903 verkregen uitkomsten met de voor dat jaar vastgestelde ramingcijfers vergelijkt.

Zoowel in uitgaaf als in ontvangst gaf het afgeloopen jaar bevredigende resultaten.

(Dat wil zeggen, in *vergelijking* met de raming, niet op zich zelf. *Red. Amigoe.*)

Was er toch gerekend op eene uitgave van............ f 768.92294
de tot nu toe bekende
uitgaven beliepen......... „ 760,49699½

of........................... f 8,425.94½
minder dan de geraamde som. Het uitgaafcijfer zal wel is waar ter zake van betalingen, die nog ten laste van 1903 te verevenen zijn, aangroeien, maar, naar mag worden aangenomen, niet met zoodanige som, dat het laatstgemeld bedrag daardoor zal worden overschreden.

Zooveel te gunstiger laat zich de aangetoonde uitkomst ten opzichte van de ramingen voor 1903 aanzien, als men rekening houdt met de omstandigheid, dat het afgeloopen jaar eene buitengewone uitgave van f 14,587,13½, waarop bij de samenstelling van de begrooting voor 1903— niet was gerekend, eischte, en wel ter tegemoetkoming aan hen, die tengevolge van den mislukten oogst 1902—1903 op Curaçao, Bonaire en Aruba

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

Het Beleg van Curaçao in Februari 1804 onder den Engelschen Commandant J. BLIGH.

8)

Geen enkel schrijver, die dit tijdvak van de Curaçaosche geschiedenis behandelde, heeft zelfs met geen woord gewag gemaakt van hetgeen wij tot nu toe verhaald hebben. Dit is des te meer te bejammeren, daar de vele bijzonderheden hieromtrent in de archieven onzer kolonie verspreid door de beide eersten dezer schrijvers met het interessante relaas van ooggetuigen nog nauwkeuriger hadden kunnen worden aangevuld. Ook de gebeurtenissen, die in Februari 1804 op dit eiland plaats grepen, waarover de archieven onzer kolonie slechts weinige bijzonderheden mededeelen, zijn door diezelfde schrijvers niet dan terloops en zeer vluchtig vermeld.

Doch minder te vergeven is, dat zij zich, wat de onmiddellijke oorzaak dier gebeurtenissen betreft, aan een onjuistheid hebben schuldig gemaakt. G. B. BOSCH, voor zoover mij bekend, de eerste dezer schrijvers, verhaalt in zijn *Reizen door Zuid-Amerika en West-Indië* (1829) I^ste deel, bladz. 354 en 355 als volgt: „*Het „bestuur van Curaçao zond aan den Franschen Bevelhebber op* St. Domingo, „*den generaal* FERRAND *een vaartuig, „met verzoek om eenige hulp in krijgsbehoeften. Dit vaartuig viel ongelukkiglijk „in handen van den Engelschen Kommandeur* J. BLIGH, *die de stad St. Domingo blokkeerde. De Eng. Kommandeur, den zwakken toestand van Curaçao kennende, verscheen met zijn smaldeel voor de haven.*"

Alle andere volgende schrijvers: M. D. TEENSTRA, *De Nederlandsche West-Ind. eilanden* [1836] II, blz. 121, DÑs. G. J. SIMMONS *Beschrijving van het eiland Curaçao* [1868] blz. 62, A. T. BRUSSE, *Curaçao en zijne bewoners* [1882] blz. 110. A. VAN DER WALLE, *Reseña histórica de Curaçao*, blz. 88. hebben allen, zonder eenig verder onderzoek, met meer of mindere conscientieuse nauwkeurigheid deze passage nageschreven. Deze voorstelling nu dunkt mij op goede gronden zeer onwaarschijnlijk en onhistorisch.

Dat DE VEER en BERCH hetzij dan met of zonder medeweten van den Raad de bescherming van het fransche Gouvernement van *San Domingo* zouden hebben ingeroepen, wordt door de *Notulen van den Raad* met geen enkel woord gewettigd. Bij alle andere beslissingen van eenig gewicht vragen de beide Comm^sen. steeds de goedkeuring van den Raad, in spoedeischende gevallen worden de leden van de genomen besluiten in kennis gesteld, immer wordt er minstens met enkele woorden in de *Notulen van den Raad* aanteekening van gehouden. In een zaak nu van zoo groot gewicht, als deze: zich als het ware onder het protectoraat stellen van de Franschen van San Domingo, zouden zij geheel op eigen verantwoording gehandeld hebben, zonder den Raad te hooren of er van in kennis te stellen, zonder iets daarvan in de Raadsverslagen te vermelden? Dit is niet aan te nemen. Het onwaarschijnlijke van zulk een handelwijze valt nog te meer op bij een vergelijking van hun optreden in de zaak van TUCKER. Toen werden zelfs het proces-verbaal en de missiven, die aan SIR THOMAS DUCKWORTH, den Engelschen admiraal van *Jamaica* moesten worden opgezonden, in den vollen Raad opgesteld en goedgekeurd.

Deze bewering van BOSCH c. s. werpt bovendien een blaam op het toen nalig Curaçaosch bestuur, verondersteldt bij hen een totaal gemis aan takt en politiek doorzicht.

Doch gelukkig leveren de *Notulen van den Raad* voldoende positieve gronden voor het tegendeel. De droeve ondervinding van de aanmatiging en bemoeizucht der Franschen gedurende de jaren 1800-1802 (1) waren voor ons bestuur kostbare lessen geweest, om ook nú voorzichtig en op hun hoede te zijn. Sinds de overgave van de kolonie aan de Hollanders toefden hier een zekere DUNY en I. THELORIER. De eerste gaf zich den titel van *gemachtigde van het fransch gouvernement van Guadeloupe*, die enkel en alleen tot onderzoek van de verbanning van J. B. TIERCE, van de voorgeschoten penningen aan het fregat *La Vengeance*, en van het opgebrachte amerik schip *Mary* was hier gekomen. THELORIER was *sous-commisaire der marine van San Domingo*. Niettegenstaande zij volgens uitdrukkelijke lastgeving van het Bataafsch gouvernement niet als agenten of consuls

(1) Vgl. *Hamelberg*. Een veelbewogen tijdvak.

aan het allernoodigste gebrek hadden —ongerekend nog hetgeen op de posten „uitgaven in het belang der cultures in de kolonie" en „onderhoud der wegen in de buitendistricten," mede om in den nood te voorzien, meer werd besteed dan in gewone omstandigheden het geval zou zijn geweest. Wordt daarbij verder rekening gehouden met eene som van f 1,291,91½ op St. Eustatius besteed, ten einde door werkverschaffing den mede tengevolge van misgewas dreigenden nood te voorkomen, dan blijkt, dat, zoo die buitengewone omstandigheden zich niet hadden voorgedaan, de totaal-uitgave ongeveer f 22,000.— minder zou hebben beloopen dan het geval geweest is.

Gaf het cijfer der uitgaven reden tot tevredenheid,—dat der ontvangsten mag zelfs bijzonder gunstig worden genoemd, daar het niet minder dan f 108,165,89 boven de geraamde som beloopt.

Deze zoo gunstige uitkomst is echter voor een zeer groot deel het gevolg van bijzondere omstandigheden, die zich in het afgeloopen jaar hebben doen gevoelen. Immers,— moet het niet gedeeltelijk aan het misgewas in 1902|1903 worden toegeschreven, dat de opbrengst van het invoerrecht op Curaçao (f. 118,353.40½ bij eene raming van f 80,000.—) in het afgeloopen jaar zulk een hoog cijfer aanwees, en was voor een ander deel dat resultaat niet het gevolg van het verblijf in onze haven van een aantal schepen—zoo van oorlog als der koopvaardij — gedurende de blokkade der Venezuelaansche havens op het einde van 1902 en in den aanvang van 1903? En was het ook niet deze laatste omstandigheid, die van zoo gunstigen invloed was op het telegraphisch verkeer, dat de kolonie geene subsidie aan de Compagnie Française des Cables Télégraphiques in 1903 had uit te keeren. — integendeel in afbetaling op de sinds den aanvang van den dienst uitgekeerde subsidiën de som van f 10,527,37½ ontving? Dezelfde reden leidde er ook toe, dat haven-en veiligheidsrecht, licht-, baken- en loodsgelden overschotten tot een gezamenlijk bedrag van f 8,027,15 gaven.

Maar ook andere middelen droegen bij om de inkomsten zoozeer boven het geraamd cijfer te doen stijgen, waaronder voornamelijk mogen worden genoemd:

het accijnsrecht, voor al de eilanden tezamen op f 77,100.— geraamd, dat f 87,807,81 of f 10,707,81 meer opleverde;

de belasting op grondeigendommen, die met f 8,146.40 voorkomt boven het ramingcijfer, dat in verband met de verwachte lagere schatting der effecten in 1903 op f 70,000. was gesteld; daar eensdeels het schattingcijfer hooger was dan verwacht werd, waardoor de aanslag op f 74,764.50 kon worden gesteld, en anderdeels meer geïnd werd dan gewoonlijk het geval is in de jaren, waarin de algemeene schatting plaats vindt, gaf het middel het evengenoemd bedrag van f 8,146.40 boven de geraamde som;

het successierecht, zeer afwisselend in zijne opbrengst, dat f 3,866,53 meer opleverde dan verwacht werd;

de in- en uitvoerrechten op Bonaire en Aruba, die gezamenlijk f 10,029.61 boven de ramigen opliepen, het eerste als gevolg van den mislukten oogst, waarvan hiervoren sprake was, het andere, speciaal wat Bonaire betreft, wegens den aanzienlijken afzet van zout.

Verder toont het meerendeel van de overige middelen overschotten aan, die ruimschoots opwegen tegen de minder bevredigende uitkomsten uit enkele middelen verkregen, w. o. in de eerste plaats het concessierecht voor de bewerking van phosphorzure kalk op Aruba mag worden genoemd, dat geraamd op f 7,000.—, geene bate afwierp.

Zijn de ramingen, zooals hiervoren reeds gezegd, zoodanig gesteld, dat de te verwachten uitkomst gunstig zal blijken te wezen, — de wensch mag hierbij zeker niet ontbreken, dat ook in 1905 het cijfer der ontvangsten een belangrijk overschot zal aanwijzen,—dan echter niet als gevolg van de gememoreerde bijzondere omstandigheden, maar als resultaat van den wederopbloei zoo van handel en scheepvaart als van landbouw en veeteelt en verdere takken van bedrijf.

Rusland en Japan.

Nu de oorlog in vollen gang is, zal het goed zijn nit de nederlandsche couranten op te rakelen, waar het eigenlijk om gaat. *Het Vaderland* schreef in December:

Rusland zou wel geneigd zijn een bescheiden Japansch protectoraat over Korea te erkennen en ook in de toekomst aan Japan eenigen invloed op Korea's politiek willen toestaan, maar daarvoor vordert het volledige en onbeperkte handelsvrijheid op 't schiereiland en toestemming om twee oorlogshavens in te richten te Mopho en te Massampho. Vooral op de laatste plaats handhaaft Rusland zijn aanspraken.

En voor Rusland en voor Japan is Masampho van groot strategisch belang. Voor het eerste is het in handen van Japan de verbreking van de gemeenschap tusschen Vladivostock en Port-Arthur. Voor het tweede is het in handen van Rusland een ondulbare bedreiging van 't hart des lands.

Dit wetende, zal niemand verbaasd zijn, dat Japan de quaestie van de krijgshavens zonder voorbehoud verworpen heeft, terwijl het in zake de handelsvrijheid er wel voor te vinden was, de bestaande Russische concessies te eerbiedigen en aan Rusland dezelfde rechten toe te kennen als aan het overige buitenland, maar voor het overige geheel en al op Korea beslag wil liggen.

De stadhouder van Mantchoerije heeft zich krachtig uitgesproken tegen het Japansche protectoraat. Grootvorst Alexander Nichalowitsj is tegen den oorlog wegens het gemis van voldoende dokken, staatssecretaris Besobrasow wil het er op wagen. De Tsaar zelf moet voor den vrede zijn, zoolang deze...... (o hemel!) met de eer en het aanzien van Rusland overeen te brengen is.

Een bijzonder gewicht wordt te Tokio gehecht aan het feit, dat het Russische antwoord is overhandigd onmiddellijk na de aankomst der vlootversterkingen en het voleindigen der Russische militaire voorbereidselen. Men gelooft dus dat Rusland zelf ook wel begrijpt dat het den oorlog onvermijdelijk maakt. En dan wordt er op een spoedige oorlogsverklaring aangedrongen, ook met het oog op het Russische eskader, dat te Bizerta ligt, en dat nu wel, doch naar wij meenen, na de oorlogsverklaring niet meer het Suezkanaal zou mogen doorvaren en ook geen gebruik kunnen maken van de neutrale kolenstations. Dit maakt den toestand in het oogenblik nog ernstiger."

En in Februari ll. schreef hetzelfde blad:

Rusland heet voor en na bereid ter wille van het behoud van een zoo mogelijk duurzamen vrede het met Japan eens te worden over de grondslagen van een verdrag. Wat Korea betreft heet feitelijk alles door Rusland toegegeven en in Mantchoerije worden verdragsrechten van Japan en van andere Mogendheden door Rusland erkend. Maar verder dan tot zekere grenzen kan Rusland in deze niet gaan.

De concessiën van Japan in zake Korea schijnen te wezen, dat het de vrijheid der zeeengte van Korea wil waarborgen en beloven nooit op de Zuidkust versterkingen aan te leggen. Wat Mantchoerije betreft wil Japan erkennen al de rechten, die Rusland krachtens met China gesloten verdragen in Mantchoerije oefent daaronder begrepen het „pachten" van Port Arthur en het beheer van den spoorweg. Japan wil er zelfs in bewilligen dat een strook lands van 30 mijlen aan beide zijden van den spoorweg met inbegrip van de stad Harrin, door Russische soldaten wordt bezet. Maar daar is dan ook Japans grens en het verlangde dat het overige van Mantchoerije weer kome onder de daadwerkelijke Souvereiniteit van China.

Zoowel door Rusland als door Japan zou van dezen staat van zaken en stand der onderhandelingen van ambtswegen aan de Europeesche Mogendheden en aan de Vereenigde Staten van Amerika zijn kennis gegeven en door Rusland schijnt dit, althans aan de Franschen bondgenoot, te zijn geschied op een wijze die nog wel hoop overlaat op het behoud des vredes.";

Dit alles wat Corea betreft, wat Mantschoerije aangaat, verlangt Japan ongeschonden souvereiniteit van China en terugroeping der Russische troepen. Japan verlangde hieromtrent volle zekerheid in een afzonderlijk tractaat en stelde zich niet tevreden met algemeene woorden, maar verlangde een formeele verklaring.

Om Rusland te weren of tegenwicht te hebben tegen over Rusland, zoekt Japan versterkte punten in Corea.

Dit laatste plan is nu door gegaan, want Rusland wilde wat Mantchoerije betreft, niet toegeven.

---

van eenige vreemde natie mochten erkend worden, traden zij bij herhaling toch in die hoedanigheid op. (2) Zij waren de meest onhebbelijke personen, die men zich kan voorstellen, gaven telkens aan het Bestuur reden tot klachten en ontevredenheid, hun aanmatiging lokte niet zelden krachtige protesten van den Raad uit, in hun brieven aan het C. gouvernement gingen zij zoozeer de perken van beleefdheid te buiten, dat zij met recht de waarschuwing verdienden, dat hun missiven voortaan onbeantwoord zouden blijven, wanneer zij geen beschaafder vormen en uitdrukkingen bezigden. Men behoeft de Notulen van den Raad van 1803 en 1804 slechts in te zien, om zich te overtuigen, op welken gespannen voet deze beide Franschen, vooral Duny, met het Curaçaosch Bestuur stonden (3). Daarbij werden zij met grond gewantrouwd en verdacht, lasterlijke berichten en ongunstige rapporten over onze kolonie aan het fransche Bestuur op te zenden. Het krachtig protest door Berch en de Veer in den Raad den 29 Sept. 1803 gesproken, bevatte een meer dan duidelijke zinspeling in dit opricht op Duny. In zijn eigen tegenwoordigheid, in het bijzijn van alle raadsleden werd hem dit zelfs den 16 Juli 1804 door de Veer verweten. Het is dus bijna niet aan te nemen, dat Berch en de Veer bij de Franschen nog eenige steun gezocht hebben, met wien zij alles behalve bevriend waren.

(2) Zie *Notulen* 25 Mei 1804.
(3) „ *Berichten* 1803—1806. Vgl. op 17 Dec. 1804 het officieel rapport van *Berch en de Veer* over de verhouding met *Duny*.

Het staat bovendien vast, dat de Veer in December of Januarie aan Jutting en anderen kooplieden vergunning weigerde, een schip op ballast naar San Domingo te zenden om daar een lading koffie in te nemen, om zelfs niet den schijn te hebben, in relatie te staan met de rebellen van S. Domingo (de gewone grief tegen ons bestuur) en om het gevaar, dat het vaartuig den kapers in handen zou vallen. (4)

Overduidelijk echter komt het onhistorische van de aangehaalde bewering van G. B. Bosch aan het licht, wanneer men deze in verband brengt met de geschiedenis van *Haïti* en *San Domingo*.

Het ontzagwekkend fransche leger onder het opperbevel van Leclerc, Napoleon's schoonbroeder, sinds begin 1802 op San Domingo aan wal gezet, was, door gele koorts en nederlagen gedecimeerd, allengs steeds meer en meer door de opstandelingen in het nauw gebracht. Ook van deze gunstige gelegenheid maakten de Engelschen gebruik om hun doodvijanden verder den genadeslag toe te brengen. Een Engelsch eskader, onder commodore Loring, kruiste rondom de Noordwest-kust van het eiland, waarheen de Franschen waren teruggedrongen. Leclerc was reeds aan de ziekte bezweken. Een gedeelte van het fransche leger te *Cap Français* gelegerd, onder bevel van Generaal Rochambeau, aan de landzijde door de rebellen ingesloten, aan de zeezijde door het vijandelijk eskader bedreigd, was genoodzaakt zich den 30sten November 1803 aan de Engelschen over te geven. De kap. ter zee J. Bligh (dezelfde die twee maanden later voor *Curaçao* kwam) had deze capitulatie geleid en tot stand gebracht. De geheele fransche bezetting van *Cap Français* werd den 1sten Dec. krijgsgevangen gemaakt en naar *Jamaica* verscheept, waar zij den 5den Dec. aankwam, Ook een ander gedeelte onder den graaf de Nouailles te *Môle St. Nicolas* op 6 vaartuigen ingescheept om te ontsnappen, viel met uitzondering van één schip, dat den generaal aan boord had, den Engelschen in handen.

(4) Vgl. *Notulen*. 16 Juli 1804.

Nu blijkt uit de *Notulen van den Raad* van Curaçao, van den 12den December 1803 en ook in een publicatie van dienzelfden datum [N°. 49] werd het aan de bevolking meegedeeld, dat de Franschen volgens mededeelingen van Duny het noordwestelijk gedeelte van San Domingo (Haïti) van Môle St. Nicolas tot Monte-Christi ontruimd hadden. Vermoedelijk zal men dus ook wel geweten hebben, dat het fransche leger door de Engelschen was krijgsgevangen gemaakt, al werd dit door Duny natuurlijk uit eergevoel verzwegen. Is het nu geen dwaasheid aan te nemen, dat het Curaçaosch Bestuur op zulk een oogenblik hulp zou gaan zoeken bij de Franschen, die geheel machteloos in de handen van den vijand waren? Maar men zocht hulp bij den franschen Generaal Ferrand, zegt G. B. Bosch. Dit is al even onwaarschijnlijk. Generaal Ferrand in *Monte-Christi* in het noorden van het eiland met zijn troepen gelegerd, had daar bericht van de overgave van Rochambeau gekregen en bevel om den strijd te staken en zich over te geven. Doch hij weigerde en besloot met zijn troepen naar de stad San Domingo in het zuiden van het eiland te trekken en dat gedeelte des lands tenminste voor de kroon van Frankrijk te behouden. In een geforceerden marsch van 16 dagen trok hij het geheele eiland van het noorden tot het zuiden door, en kwam in de laatste dagen van December 1803 in de stad San Domingo aan, waar de fransche generaal Kerverseau op het punt stond den strijd met de negerbevolking op te geven. Den 1sten Januari 1804 verklaarden zich de troepen van dezen generaal ten gunste van Ferrand. Zijn mededinger Kerverseau werd gevangen genomen en kort daarna naar Frankrijk gezonden, om zich daar te verantwoorden.

In deze omstandigheden nu had Ferrand een zware taak om zich staande te houden en het land tot eenigen bloei te brengen en de voortdurende aanvallen van het rebellenhoofd Dessalines af te slaan. Van Ferrand viel dus eventueel bitter weinig te hopen. Maar een positieve fictie echter is het, dat ook *de stad* San Domingo in die dagen door het engelsch eskader geblokkeerd is geworden. In de geschiedenis van dat eiland is er geen woord van te vinden. Het is bovendien onmogelijk, dat dit door J. Bligh zou geschied zijn, daar deze met zijn schip *Blanche* deel uitmaakte van het transport, dat het fransche leger van Rochambeau als krijgsgevangen den 6den December op Jamaica aan wal zet-

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestel baar bevonden brieven:

Elias Aranga, Piternela Balentin, Rita Sipriani, F. R. Chaney a/b Yacht „Invincible" (3), Eugenio Davelaar, Maria Natividad Eikmeyer, L. J. N. Henriquez, S. J. Huberegtse [2], Holland Transportation Co., Carl. H. Ibinthe, M. Generoso Maka, Felmira F. de Meyer, Isaac Osorio Jr., Pedro Damian Oronoz (aang.), Atali Pietersz, Maria Paulina, Belmont L. H. Senior, Rita Teres, Frank L. Unger a/b Yocht Invincible (6), Henry R. Wolcoot a/b Yacht Invincible (5). Een postwissel geadresseerd aan Eugenio Davelaar, en een drukwerk geadresseerd aan A. Vda. de Wuister.

* *
*

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen, worden Dinsdag den 8sten Maart om 8 A. M. worden gesloten.

Havennieuws.

Hedenmorgen kwam de Heer J. H. J. Hamelberg met de *Prins Willem IV* voor het laatst op Curaçao; nog slechts weinige dagen zal hij hier vertoeven, daar de reis naar Holland bepaald is op 9 Maart a. s.

* *
*

In het begin van de volgende week zal de „Kortenaer" vertrekken naar de bovenwindsche eilanden.

Zijn wij wel ingelicht, dan zou een der beide geneesheeren voor een paar weken verblijf houden op St. Eustatius.

Van harte hopen wij, dat dit bericht waarheid bevat.

Geruchten.

In de *Star & Herald* van Panama dd. 27 Febr. komt een vreemd telegram voor, waarin verklaard wordt, dat alles in Nederland gereed is ter mobilisatie van het leger.

Verdere verklaring brengt ons de kabel!

Ook vernamen wij, dat Amerika al slaags is geraakt op Sto. Domingo.

Verder nieuws wachten wij van den kabel.

---

te. (5) Kort daarna kwam ook Tucker met zijn officieren daar aan. Zonder eenigen twijfel is toen terstond het plan besproken, een klein eskader uit te rusten om Curaçao te bemachtigen.

Bijna zeker komt het ons voor, dat de komst der Engelschen voor onze haven, in verband moet gebracht worden met de zaak Tucker. Dat de Engelschen plan hadden, om een aanval op Curaçao te wagen, lag geheel voor de hand, en blijkt nog ten overvloede uit de bedreiging van Tucker, door van Nes den 24sten Juni 1803 in den Raad meegedeeld, dat ingeval de oorlog uitbrak terstond 2 linieschepen en 2 fragatten zouden komen om Curaçao in te nemen.

Het is zelfs zeer waarschijnlijk dat Tucker of eenige zijner officieren en manschappen deel uitmaakte van het Engelsch eskader, dat den 31 Januari hier voor de haven kwam, want tijdens het beleg zochten zij op geheime wijze in relatie te komen met James Jones, die hier nog steeds in verzekerde bewaring was. Zeker minstens een bewijs, dat de Engelschen door Tucker waren ingelicht, en ongetwijfeld door zijn mededeelingen en zijn persoonlijk onderzoek hier ter plaatse op de hoogte gebracht van den zwakken toestand van het eiland, hun komst hadden bespoedigd.

(*Wordt vervolgd*)

P. A. Euwens.

---

(5) Vergelijk verder M. Rainsford. *Sto. Domingo of het eiland der zwarten in Haiti en deszelfs omwenteling* (1806) t. II. bladz. 190 en 344.

Jose Gabriel Garcia, *Historia de Santo Domingo* (1893) t. I. pag. 311—324.

Concert.

De jonge matrozen, die het muziekkorps vormen van de „Kortenaer", gaven Maandagavond een concert in het park.

Wij hopen ze nog meerdere malen te hooren.

— Onzen lezers zij herinnerd, dat Woensdagavond a. s. om 7½ uren een uitvoering zal gegeven worden door het korps van het garnizoen in de kiosk van Pietermaai.

PROGRAMMA.

Woensdag 9 Maart a. s. op het Concordiaplein

1. Harog Alfred, marsch............... Komzak.
2. Le Calife de Bagdad, ouverture Boieldieu
3. La Serenata, valse espagnole. Metra.
4. Potpourri sur „Le Trouvère.... Verdi.
5. The Belle of Chicago, marsch.... Sousa.
6. Fantaisie sur „Faust"........... Gonnod.
7. „Te adoro", danza..................... Pasarelli
8. Lágrimas mías, valse.

Regenval.

van 1 — 5 Feb	 1	mM.
van 6 — 12 „	 13,5	mM.
van 13 — 19 „	 1	mM.
van 20 — 29 „	 0,3	mM.
	Totaal 15,8	mM.

Dit is zeer weinig voor Februari, de maand, waarin het graan zich zetten moet en rijpen.

Vele aren zijn ledig, andere zeer schraal en klein. Zou het geen goede gevolgen kunnen hebben, indien nu eens allen die verschillend zaad gezaaid hebben eens een opgave deden van hun oogst? Misschien zal dit ons veel leeren voor de toekomst. De kleine maïs moge zoo uitstekend zijn als volksvoedsel, dat er moeilijk iets beters aan te wijzen is, wij blijven het gevaarlijk vinden deze maïs *alleen* te verbouwen, daar wij maar al te zeer weten, hoe langen tijd onze maïs noodig heeft om rijp te worden en derhalve geruimen tijd aan verschillende vijanden, als weer, wind, rupsen, muggen etc. blootgesteld.

Men plante steeds ook nog een andere soort, die sneller rijpt en minder gevaren te doorstaan heeft.

Onze financiën.

De opbrengst der belastingen van St. Martin waren geraamd op f13,000 en brachten f677,79 te weinig op, maar de inkomsten van onderscheiden aard daarentegen f600,66 meer dan verwacht werd. Deficit derhalve van f77,13.

St. Eustatius bracht aan belastingen f877,71 meer op dan de raming, o. a. aan invoerrechten f314,62 meer dan geschat was. De inkomsten van onderscheiden aard toonen een batig saldo van f520,81½.

Saba heeft ook een batig saldo: aan belasting f249,68½, aan inkomsten van onderscheiden aard f419,40.

Voor de drie eilanden te zamen dus f2097,61 boven de raming; deze is derhalve voor de bovenwindsche eilanden zeer juist geschied.

Publiek.

Wederom verraste ons *De Curaçaosche Courant* met een bijblad, waarin het contract over de Emmabrug wordt medegedeeld. Het stuk was ons te machtig om er reeds heden iets van te bespreken.

Zeker is het in het belang van 't publiek, dat dergelijke stukken openbaar worden gemaakt, bij voorkomende moeilijkheden weet men nu waaraan zich te houden. Indien het niet te veel gevergd is, zouden wij willen vragen om al de gemaakte overeenkomsten in onze Kolonie achtereenvolgens te publiceeren, zooals daar zijn over de waterleiding, het electrisch licht, den tram, etc.

Wij bedenken echter, dat de tramconcessie dit jaar eindigt; zou het nu niet op een of andere wijze mogelijk wezen, *vóór dat* een nieuwe overeenkomst getroffen wordt, de voorwaarden bekend te maken, opdat het publiek *als het nog tijd is* zijn bezwaren kunne kenbaar maken. Zoo het gouvernement dit niet vermag, dat Het dan dit als zijn stellig verlangen den contractant mededeele en hem overhale in het belang van 't publiek en tot beter waarborg van den gang van zaken van te voren de plannen zooveel mogelijk publiek te bespreken.

De Kabel.

Onze geachte collega *El Imparcial* wijst er op, dat wij niet als machteloos gebonden zijn aan de concessie met den franschen kabel. Art. 15 laat toe, dat wij *nog andere* aansluiting zoeken dan met Venezuela, Haïti of Cuba. Alleen heeft de fransche maatschappij den voorkeur en moet aan haar eerst gevraagd worden of zij onder *dezelfde* voorwaarden de nieuwe verbinding wil tot stand brengen.

In ieder geval kunnen wij toch een nieuwe verbinding verkrijgen onder *goede* voorwaarden, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van onzen handel en scheepvaart. Men zou kunnen beginnen, met aan de fransche maatschappij te vragen of zij genegen zal wezen een nieuwe verbinding aan te gaan, dan wisten wij reeds iets.

Prinzessin Victoria Luise.

In dank ontvingen wij van de heeren Edwards Henriquez & Co, agenten der Hamburg-Amerika Lijn, eenige rijk geïllustreerde reisgidsen alsmede het plan van de *Prinzessin Victoria Luise*. Dit plan, waaruit de inrichting van dit heerlijk jacht volkomen kan gekend worden, ligt voor onze lezers ter inzage op ons redactie-bureau.

De *Prinzessin* vertrekt 18 April van Curaçao naar La Guaira en zal zijn reis vervolgen via St. Thomas naar Dover, waar het 2 Mei aankomt en onmiddellijk weer koers zet naar Boulogne, van welke haven het 2 Mei naar Hamburg stoomt en aldaar 3 Mei arriveert.

Postspaarbank.

De Gouverneur heeft zijn *Memorie van Antwoord* ingediend. Z. H. E. G. is het volstrekt niet eens met die enkele leden, die vreesden dat de voordeelen niet zouden opwegen tegen de uitgaven. Daarenboven, deze onkosten worden gebracht onder de gewone bestuursuitgaven, zoodat opcenten niet geheven behoeven te worden. Ook mag men niet vergeten, dat de uitgaven gaandeweg door de baten worden gedekt. Men mag niet al te huiverig wezen voor iedere nieuwe uitgave, deze kan immers noodig zijn om een onderneming te beproeven welke ons opheffen zal uit den min gunstigen toestand onzer kolonie.

Eenige wijzigingen zijn in het ontwerp gebracht.

Het 5de lid van art. 12 wordt gelezen:

„Voor teruggevraagde gelden is slechts rente verschuldigd, tot het einde van de maand, voorafgaande aan die, waarin de terugbetaling plaats heeft."

Art. 14 *b.* zegt, dat terugbetaling der opgevraagde gelden zal geschieden op de bijkantoren binnen den tijd van 3 dagen.

Dit zijn uitstekende verbeteringen. Zoo gaarne zagen wij echter art. 16 ook gewijzigd in dien zin, dat de beschikbare gelden van de spaarbank ook op *de eilanden* konden belegd worden. De postspaarbank zou dan dubbel nuttig werken. Is dit zoo geheel onmogelijk?

Premiën.

Ondergeteekende maakt bekend, dat de Gouverneur heeft goedgevonden, bij beschikking van 3 Maart 1904, N°. 146:

A. Twaalf premiën, elke van f 25.— [vijf en twintig gulden] uit te loven aan inzenders van minstens 15 Kg. hooi, dat door een door den Gouverneur van Curaçao te benoemen commissie zal zijn goedgekeurd en dat op den 23n. Mei a. s. 's morgens om 8 uur op het terrein der door de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij alhier te houden tentoonstelling zal moeten zijn ingeleverd, met bepaling, dat bij de beoordeeling zal worden gelet op kleur, reuk en meer of mindere rijpheid, dus of het gras voor of na de zaadvorming is gesneden en door voedering van paarden en rundvee zal moeten blijken, of het hooi met meer of minder graagte wordt genuttigd en of alle samenstellende deelen worden verbruikt, terwijl het hooi moet zijn gesneden en niet met wortel en al uit den grond mag zijn gerukt en minstens 500 Kg. moeten zijn gewonnen.

B. Een premie van f25.— (vijf en twintig Gulden) toe te kennen aan degenen, die de grootste hoeveelheid goedgekeurd hooi heeft gewonnen.

C. De Heeren J. H. de Haseth en J. L. Th. Heldewier Vignon uit te noodigen, om met den Heer R. H. Rijkens, landbouwkundige alhier, de keuringscommissie uit te maken en na afloop van de keuring aan den Gouverneur verslag uit te brengen.

De Landbouwkundige,

R. H. Rijkens.

Nieuwe dokter.

Begin Februari is dokter Lionarons op Saba aangekomen. Wij hopen, dat deze geneesheer lang en met vrucht aldaar moge arbeiden.

Tentoonstelling.

De Consul van België, de heer S. Senior Jr., heeft een schrijven ontvangen, waarin ZEd. verzocht wordt pogingen in het werk te stellen, opdat ook Curaçao vertegenwoordigd worde op de tentoonstelling te Luik in April 1905 te openen.

Reeds worden er stappen gedaan om een commissie te vormen.

Zij omvat 21 groepen: Voor Curaçao echter dunkt ons van belang: Kunstwerken, Draden, garen, weefsels, kleederen. Handenarbeid voor de vrouw. Misschien ook Voedingsmiddelen, waarvoor onze conserven in aanmerking kunnen komen.

Buitenland.

De oorlog.—De talrijke telegrammen van Holland, Amerika en Trinidad ontvangen, vullen de hier bekend geworden berichten nog een weinig aan.

In het laatst van Januari scheen de oorlog reeds onvermijdelijk, aan beide kanten werden druk toebereidselen gemaakt, ofschoon officieel deftig gewacht werd op het passeeren der nota's. Deze nota moesten derhalve dienen om uiterlijk het prestige te bewaren en schijnbaar te pleiten voor den vrede, inderdaad bereidde men aan weerszijden den oorlog voor.

Rusland riep de reserve-troepen op en versterkte zoo krachtig mogelijk Vladivastok en Port-Arthur. De trans-siberische spoor werd gesloten voor den handel en vrije gehouden voor het vervoer van troepen. Reeds op 31 Januari was op een bevel uit St. Petersburg de geheele vloot slagvaardig, zoowel te Port-Arthur als te Vladivastok, terwijl geregeld troepen werden gezonden naar de Jalu. In ambtelijke kringen verklaarde men dit als *oorlog*. De generale staf machtigde den vice-admiraal Alexieff den oorlog te verklaren en de vijandelijkheden naar eigen goedvinden te openen, indien de omstandigheden hem dit noodzakelijk doen achten.

Zestig japansche oorlogschepen lagen ook reeds lang gereed en in 't geheim werden talrijke Japanneezen als koelies verkleed naar Corea gezonden.

Rusland besloot echter nimmer te zullen aanvallen, maar slechts verdedigend op te treden, maar te Tokio voelt men, dat Rusland Japan als 't ware door zijn daden uitdaagt om den oorlog te beginnen.

Op 6 Februari werd er te St. Petersburg officieel bekend gemaakt, dat Japan de onderhandelingen had afgebroken en zijn gezant teruggeroepen, waarop de Tsaar eveneens zijn gevolmachtigde uit Tokio terugriep. Japan was namelijk verstoord over Ruslands talmen en twijfelde aan diens oprechtheid. Het zou nu zelf handelend optreden en eenvoudig Corea bezetten. Nu, Japan had reeds gewacht van 13 Januari af en kon dus wel denken, dat dit wachten van Rusland wat anders beduidde, dan *denken* over de vredeplannen.

Op 8 Februari begon Japan niet met „vijandelijkheden, maar enkel met het waarborgen van zijn belangen", en bezette eenige strategische punten in Corea en Mantchoerije.

Zonder verlof van Rusland mocht echter Japan geen troepen landen op Corea, zoodat deze handeling een *casus belli* was. Maar ook Rusland was voortgegaan met Port-Arthur en Vladivostock te versterken en troepen naar de Jalu te zenden, wat ook als een uitlokken van tegenweer en oorlog beschouwd was. Daarop begon den 10den Feb. de vijandelijke aanval van 15 japansche oorlogsschepen op Port-Arthur, zooals ons reeds bekend is.

Was echter deze nachtelijke aanval een daad van onbeschaamde verraders? De russische kruisers werden aangevallen, voordat zij wisten, dat de oorlog reeds verklaard was.

Dit over het begin van den oorlog.

Volgen wij nu weer in 't kort de berichten gedurende deze week ontvangen. Japan heeft weer twee russische trans-

portschepen genomen en eenige chineezen in dienst van Japan hebben weer een brug van den Mantchoerijnschen spoorweg vernield.

De haven van Wiju is opengesteld voor den internationalen handel, dank zij den invloed van Japan, maar de Russen hebben ze bezet en zich ook meester gemaakt van Capsad.

Zes japansche schepen richten zich naar Tunghao, bij den mond der Jalu en tegenover Wiju. Deze troepen maken de eerste divisie uit van een kolossaal leger dat zich zoo spoedig mogelijk naar Mantchoerije zal begeven om de voornaamste strategische punten te bezetten en het russisch eskader voor Port Arthur te blokkeeren.

De Russen trekken hun macht samen ten Noorden van de Yalu. Het is nog niet zeker of zij reeds tot Correa zijn doorgedrongen. Bij ukase is de censuur op de oorlogsberichten opgeheven, men beschouwt dit in de politieke kringen als een feit van groot gewicht.

In Europa heerscht eenige vrees, dat de oorlog niet beperkt zal blijven tusschen Rusland en Japan, maar een algemeene oorlog worden zal. De opperadmiraal van de engelsche vloot heeft bevel gegeven de zestig gepantserde schepen en de kruisers te voorzien van nieuwe kanonnen van groot kaliber en zich op alle gebeurtenissen voorbereid te houden.

Verschillende mogendheden hebben, naar men zegt, Spanje aangeraden zich voor te bereiden, omdat als een algemeene europeesche oorlog uit mocht breken Engeland zal trachten zich meester te maken van de Kanarische eilanden en de Balearen. Vier regimenten infanterie hebben reeds order ontvangen zich gereed te houden om op het eerste teeken naar de Kanarische eilanden en de Balearen te vertrekken.

Uit Port-Arthur werd 22 Febr. naar New-York geseind, dat de zee tot op 14 mijlen van de kust met ijs bedekt is, wat de landing uiterst moeilijk, zoo niet onmogelijk maakt. Geen enkel japanneesch werd in de omstreken der Yalu gezien.

Londen 24 Febr. De spoorlijn van Sarbin tot Vladivostok is tot een lengte van 70 mijl vernield, alsmede vele bruggen.

Te St. Petersburg is bericht ontvangen dat de transsiberische spoor 30000 man per dag vervoeren kan maar het transport tot Manchoerije zal 6 weken duren.

Het blijkt nu dat er een nieuwe zeeslag geleverd is voor Port Arthur op den 16den Febr. de japanneezen verloren 4 kruisers en 2 transportschepen.

Japan heeft den keizer van Correa afgezet en zich dit land toegeëindigd. Graaf van Landsdorff russisch minister van oorlog heeft een nota opgesteld om te protesteeren tegen den willekeur van Japan in Correa. Te Chefmulpo zijn 40000 Japanneezen geland.

N. York 25. Tusschen Japan en Corea is een verdrag gesloten volgens welke overeenkomst Japan de onzijdigheid en onaantastbaarheid van Corea waarborgt. Naar het schijnt heeft dit verbond een zeer slechten indruk gemaakt te St. Petersburg, omdat thans het oorlogstooneel naar Mantschoerije verplaats is.

De laatste telegrammen, gisteren gepubliceerd, meldden nog dat Rusland's plan niet bestaat in het tegenhouden der japanneezen, doch in het terugtrekken zoo noodig tot de transbalkansche grenzen om te wachten op de concentratie van alle troepen.

De japansche legatie te Parijs ontkent, dat Japan het protectoraat over Corea zou hebben aanvaard.

Nieuwe aanval wordt voorbereid op Port-Arthur, dat tot iederen prijs genomen moet worden. Van Donderdag 25 Februari wordt Vladivastok reeds geblokkeerd. Tot dusverre schijnt Japan nog de krachtigste te wezen, Rusland nog niet voldoende uitgerust tot den krijg moet zijn schade in de toekomst inhalen. Dit is een voorsprong voor Japan.

Ingezonden Mededeelingen.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Philad.
Vertrekt van NEW-YORK	Feb. 18	Feb. 20	Feb. 27	Mrt. 5	Mrt. 12	Mrt. 19
Komt aan te SAN JUAN		25		10		24
Vertrekt van „		26		11		25
Doet CURAÇAO aan		28		13		27
Komt aan te LA GUAIRA	20	29	Mrt. 5	14	19	28
Vertrekt van „	21	Mrt. 2	6	16	20	30
Komt aan te PTO. CABELLO		3		17		31
Vertrekt van „		4		18		April 1
Komt aan te CURAÇAO	22	5	7	19	21	2
Vertrekt van „	29	6	14	20	28	3
Doet LA GUAIRA aan		7		21		4
Doet PONCE „	Mrt. 2		16		30	
„ SAN JUAN „		9		23		6
Komt aan te NEW-YORK	8	14	22	28	April 5	11

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Feb. 22	Feb. 29	Mrt. 7	Mrt. 14	Mrt. 21	Mrt. 28
Komt aan te MARACAIBO	23	1	8	15	22	29
Vertrekt van „	27	4	12	18	27	Apr. 3
Komt aan te CURAÇAO	28	5	13	19	28	2

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.